

VIP Vaativan erityisen tuen ohjaus- ja palveluverkostojen alueellinen kick off

Oulu 29.5.2018 Valteri Tervaväylä, Lohipadon yksikkö

Ryhmätöiden koonnit:

'Yhteistyö'-ryhmän kirjaukset,

Viestin lähetti: Seija Karvonen, Aluepäällikkö, keskinen alue, Ouka

Sairaalaopetus

- erikoissairaanhoidon edustus tärkeää VIP-verkostossa
- sairaalaopetukseen ohjautumisen ja nivelvaiheiden kuvaaminen

Sosiaalipalvelut, lastensuojelu

- keskustelua, yhteisen kielen löytäminen

Yleiset

- vaativan erityisen tuen oppilaalla 'etuajo-oikeus' saada tarvittava lähete, ilman pallottelua vastuutaholta toiselle
- samanaikaisuus vahvan tuen järjestämisessä
- sosiaalipalveluiden ja erikoissairaanhoidon yhteistyö
- vaativan erityisen tuen lasten opetus erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen erikoispalvelujen rinnalle
- koulun toimintakulttuurin kehittäminen poislähtämisen kulttuurista ratkaisukeskeisyyteen (mitä voimme tehdä toisin?)

Ennalta ehkäisy

- vanhemmuuden tukeminen
 - luottamuksen rakentaminen vanhempien ja varhaiskasvatuksen/perusopetuksen/sosiaalipalvelujen/erikoissairaanhoidon välille
 - vaativan erityisen tuen lapsen tunnistaminen ajoissa, riittävät toimenpiteet ajoissa
 - ohjautumisen polut selkeäksi lasten arjessa toimiville
-

VIP 29.5.2018 Oulu

Puheenjohtajana Mehtälä Maria-Leena

Sihteerinä Katriina Kontiokari

KÄYTÖKSELLÄ OIREILEVA LAPSI, PSYKKISESTI HAASTAVA KÄYTÖS (ryhmä 1)

- Nepsy- valmennus
 - Perhon toimintamalli → Nepsy koordinaattori → Miten kohdataan nepsy-oppilas → toimintamalli oppilaan kohtaamiseen /luokkakonsultaatioon
 - laajalla rintamalla koulutus ja vastuunjakaminen koko toimintakulttuuriin → ratkaisumalleja perusarkeen, ei vain yksilöllisiin tuen tarpeisiin
- ennakoiva tietoisuus tilanteiden kehittymisistä
- koulutukset, tietoisuuden lisääminen
 - art- koulutus
 - mapa- koulutus
 - positiivinen pedagogiikka, vahvuuslähtöisyys
- yhteistyökuviot kuntoutuksen, terveydenhuollon ja sosiaalipuolen kanssa
 - vanhemmuuden tukeminen → ongelma vain koulun ongelma →
 - perheterapeutti → työskentelee sekä kodissa että koulussa
 - koulutsempparit →(sosiaalipuolen /terveydenhuollon ammattilainen) oppilaiden arkeen opetushenkilöstön tueksi
 - säännölliset tapaamiset vip- oppilaan kanssa moniammatillisesti
 - Lapissa Etä-Laku tiimi → ohjausta moniammatillisesti paikan päällä → jalkautuminen (Kelan kokeilu)
 - vastuunjakaminen eri toimijoiden kanssa → miten käytännössä saadaan turvattua, ettei luukulta luukulle toimita
 - tiedonsiirtämisen velvollisuus lain mukaan → eri toimijoiden näkemykset
 - Vantaalla toimintamalli, jossa varhaisessa vaiheessa yhteispalaverit, jossa sovitaan työnjako ja roolit asian edistämiseksi
 - oppilashuoltokäytänteiden yhtenäistäminen ja lain kirjaimen mukaan toimiminen
 - matalan kynnyksen apu/tuki ja varhainen puuttuminen → pallottelu ja asian korjaantuminen eivät tilannetta paranna
 - liika tutkiminen pois, lähdetään liikkeelle tuen tarpeen ilmenemisestä
- valtakunnallinen suositus resursseista: luokkakoko ja henkilöstöresurssi sopivaksi, jotta turvallinen oppimisympäristö voidaan taata
- toimintakulttuuri oppilaslähtöiseksi
- lääkehoitosopimukset hätätapauksissa
- äänieristettyjä jakotiloja, (rentoutumistilat, hiljaiset huoneet), muunneltavat opetustilat
 - stressitekijät muutenkin huipussaan, tarvii eri mahdollisuuksia tasaamaan vireystilaa

- hiljentyminen välitunnit
 - o "meditaatiota"
- koko henkilöstö kerran viikossa yhteisvälitunnilla oppilaiden kanssa
 - o oppilaiden tuntemus lisääntyy, me- henki kasvaa, turvallisuuden tunne lisääntyy
- prokoulu
- pedagoginen kahvila → kikat ja yt- ajat hyötykäyttöön → yhteisen ymmärryksen lisääminen, tiedon ja kuorman jakaminen
- koulupsykologi, kuraattori jalkautuu henkilöstön ja oppilaiden keskuuteen

- monimuotoiset opetusjärjestelyt, jotta saadaan herätettyä pienikin kiinnostus koulunkäyntiin
- vanhemmuuteen tukea, löydyttävä aikuinen, joka vastaa lapsen arjesta → lapsi ei voi päättää koulukäynnistä / kotiin jäämisestä
 - o vanhempain akatemia, luennot, tiedottaminen vanhemmuudesta ja vastuista
 - o konkreettinen jalkautuva tuki vanhemmille (perhetyöntekijä jalkautettu)
 - o yhteistyö eri viranomaisten kanssa
 - o opetushenkilöstön asiantuntijuuden korostaminen verkostoissa

Käytöksellään oireileva, psyykinen oireilu, haastava käytös (ryhmä 2)

Viestin lähetti Marjo Kiviniemi, Nivala

Koulukyvyttömyys, psyykkisesti oireileva lapsi koulussa:

- kuka tekee arvion (moniammatillisesti), koulukyky hankitaan käymällä koulua
- lastensuojelu, koulu yhteistyö
- joku, joka selittää mikä on tilanne, mitä tapahtumassa, mikä on opettajan vastuu, tietämättömyyden tunne
- jos lapsi voi huonosti, ongelmat ei poistu jos on vain koulu
- kodin ja koulun välinen yhteistyö

Mitä tehdään:

- koulun rajapintaan psykiatrinen sairaanhoitaja ja erityisopettaja. Tuki siellä, missä lapsi on.
- mielenterveystyö koululla kolmiportaista, yksilöllisiä kohtaamisia
- tulensammuttaminen
- kohdistettu ryhmätoiminta
- paikka mihin soittaa, josta kysyä kontaktia

- kouluun mukaan sosiaalityöntekijä tms. joka kohtaa oppilaan
 - psykososiaalinen tuki ennaltaehkäisevänä
 - ohjaajat vakituksia ja pysyviä sekä koulutusta molemmille
 - sopivat tilat
 - koulutus
 - ennakointi
 - tilanteiden purku
 - johdon tuki
 - miten saadaan lastensuojelun ja koulun toiminta samansuuntaiseksi
 - tieto siitä, että jotain tapahtuu
 - tietosuoja!!!
 - lapset puheeksi, neuvonpito
 - missä verkostot voivat kohdata
 - konsultoiva apu
 - mentorit pyydettyinä
 - käypä moniammatillisen tuen ohje/suositus
 -
-

PIDENNETTY OPPIVELVOLLISUUS

Janne Huotari, rehtori, Sotkamo

Leena Jussila, erityisopettaja, Kittilä (PJ)

Mervi Hälinen, erityisopettaja, Ristijärvi

Kaisa Markkanen, erityisopettaja, Kittilä (sihteeri)

Leena Tattari, erityisluokanopettaja, Perho

Raisa Sieppi, oppimisen tuen päällikkö, Valteri Tervaväylä

1. Pidennetyn oppivelvollisuuden päättäminen
 - tärkeää miettiä opetuksen näkökulma (pidennetyn suomat edut: max 20opp ryhmäkoko ja oppiaineiden yhdistäminen oppiainekokonaisuuksiksi)
 - joskus kuitenkin todetaan, että lapsi ei täytä pidennetystä ov.sta annettua määritelmää
 - opetuksen järjestäjä pyytää asiantuntijalausuntoa pidennetyn oppivelvollisuuden päättämiseksi, kun asia ajankohtainen
2. Riittävä tuki luokkaan, joissa vaativan erityisen tuen oppilaat opiskelevat
 - Olennaisia asioita ryhmäkoko, koulunkäynninohjaajan resurssi, erityisopetuksen resurssi, pedagoginen ohjauksellinen tuki (Valteri), kunnan sitoutuminen
 - Toimintakykyarvion osana (1.8.2018 alkaen) avun tarpeen arvio käyttöön!
 - NEPSY-valmentajia kouluihin! (Täydennyskoulutus)
 - Valtionosuudet kattavat kustannuksia...
 - Hyvät mallit ja käytänteet jakoon (mm. Annalan koulu Tampere, Aleksanteri Kenan koulu Sodankylä)
3. Kehitysvammaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisvastuu, kunta vai sote?
 - Erilaisia käytänteitä eri kunnissa

- Tarve vaihtelee
 - Toivotaan lainsäädännöllistä ohjausta jonkinlaisen yhteistyömallin kehittämiseen
-

Toimintamalli kouluun tulemattomien/

Viestin lähetti Sari Poropudas, Pudasjärvi

- Poissaolot alkavat jo alaluokille
 - => varhainen puuttuminen
 - => miksi ei tule kouluun, taustalla on aina jokin syy
 - => opettajille välineitä ottaa esille vaikeita asioita
 - => yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen
 - => kasvatustukijat, koulupsyykkarit yhteisöllisen oppilashuollon tukena
 - => koulukuraattoreiden toimintamallien muuttaminen osaksi yhteisöllistä oppilashuoltoa
 - => **poissaolojen analysoiminen tarkemmin, jonka pohjalta voidaan interventioita!**
 - välttääkö jotain vai saako jonkin palkinnon?
 - interventio lapsi, vanhemmat, yhteisö?
 - => arvostava kohtaaminen!
- Ennaltaehkäisevät työ on halpaa verrattuna siihen, mitä tuki tulee myöhemmin maksamaan
- koulu on oppilaan arjen tukija ja suojaava tekijä
 - koulu tarvitsee myös tukea oppilaan tukemiseen koulussa, tuen jalkautuminen myös koulun arkeen (esim. sairaalakoulut)
 - sairaanhoitohenkilökunnalla voi olla eri näkemys oppilaan koulunkäynnistä ja sen merkityksestä oppilaan koulunkäynnin tukemiseen
 - oppilaiden opetukseen käyttöön joustavia opetusjärjestelyitä tarvittaessa
 - VIP-verkoston kautta pitäisi saada yhteiset toimintamallit niin, että kaikki osapuolet puhuvat samasta asiasta ja ovat perillä toisten lainsäädännöstä
- Koulujen poissaolomallit
- Valterin koulun käyntikyvyn mittarin käyttöön ottaminen kouluissa (hyvä)
- Koulujen toimintakulttuuri vaikuttaa toimintoihin
- Perusta voi pitää olla kunnossa
- Rovaniemi:
 - Varhaintyö; psykiatriset hoitajat jalkautuvat varhain, niiden oppilaiden luo, jotka eivät tule kouluun
 - toiminta liittyy LAPE- toimintaa
 - toiminta alkamassa yläkoulussa ja myöhemmin alaluokille
 - suunnittelu työ käynnissä Rovaniemellä
 - työ linkitetty koulun oppilashuoltotyöhön

Kykenemättömien oppilaiden opintojen suorittaminen (koulun näkökulma, perusopetuslain noudattaminen)

- Vuosiluokkiin sitomaton opetus
- Perusopetusiän nostaminen? => selvittelyssä
- Oppilaalle voi olla tavoitteena koulussa muitakin kuin opilliset tavoitteet
- Yksilöllistämisen vaikutus arvioitava päätöstä tehtävä
- Oppiaineesta vapauttaminen oppimisen tukena!
- Arviointi silloin, kun oppilas ei käy koulussa vaan suorittaa kokeet ja saa kiitettäviä =>?
- Opetuksen järjestäminen kotiin, arvioita koko ajan sen jatkumisesta
- Oppilaan oppiaineiden yksilöllistäminen psyykkisten tekijöiden vuoksi => tarvitsee tarkennusta ja selventämistä => päätös pitää muistaa pitää ajan tasalla
 - jokainen tapaus on erilainen, joten yhtenäisen säännön luominen voi olla vaikeaa

Motivaatio-ongelmien ennaltaehkäiseminen

Helsingin opettajien muutuskoulutus (katso)

Vanhempien tuki/ vanhempien osallisuus

Viestin lähetti: Niina Oksman

PJ: Aslak Rantakokko

Kehittämiskohteet

1. Vanhemmuuden tuki monialaisesti
 - asiantuntijoiden tulee oivaltaa oman ammattialansa yli, mitkä ovat keskeisiä eteenpäin vietäviä asioita juuri tietyn lapsen/nuoren kohdalla
 - pienetkin asiat voivat ratkaista lapsen/nuoren ”ongelman”, kun vanhempaa kuullaan suunnitellessa lapsen tukikeinoja
 - vuorovaikutukseen ja oikeanlaiseen kohtaamiseen panostaminen erilaisissa verkostopalavereissa, ilmapiirin luominen
 - tarjottavien tukimuotojen pohtiminen oikeasti lapselle sopivaksi vanhempia kuunnellen
 - asiantuntijoiden keskinäinen luottamus-> hoidamme yhdessä lapsen/nuoren asiaa!
2. Luukulta luukulle pompottaminen, prosessien hitaus
 - tämä on tosihasia, joka joissain tilanteissa tulee hyväksyä
 - palvelun ohjauksen selkeä prosessi (Lapset puheeksi esimerkiksi)
3. Perheiden varhainen tukeminen ja tiedon kulku

- alusta alkaen vanhemmat (varhaislapsuus) osallistetaan lapsen varhaisen tuen pohtimiseen
 - yhteydenpito säännöllisesti molempiin huoltajiin (vanhempien osallisuus)
4. Perheiden/ vanhempien tukeminen ristiriitatilanteissa
 - tietoisuus omista oikeuksista, mitä palveluja on mahdollista saada (lakipalvelut tms.)
 5. Opettajan yhteys muihin toimijoihin vs. vain vanhempi voi ottaa yhteyttä esim. lääkäriin
 6. Tuki kouluille varhaisessa vaiheessa -> lasten ja perheiden osallisuus tuen järjestämisessä
-

KOULUTUS-ryhmän muistio

VIP Oulussa 29.5.2018

Yhdistämme post it –lapuilla olelita koulutustoiveita ja keskusteluamme niihin liittyen

Teeman mukaisia täydennyskoulutuksia

- nepsy, autismi, asperger, toiminta-alueittain opetus, vaativa erityinen tuki, kesymateriaali, käyttäytymiseen, mielenterveyteen liittyvät asiat
- koulukuntoisuuden määrittely
- mitä oikeasti voi tehdä pienellä paikkakunnalla
- näistä voisi koota yhteisen koulutuksen Vaativan erityisen tuen –koulutuksen alle
- kesy, elävä kirjasto ym. ”työtapoihin” liittyvää koulutusta
- kolmiportainen tuki, opettajankoulutuksen käyneet, töitä hakevat eivät osaa sanoa mitä se tarkoittaa (Opettajien peruskoulutukseenkin riittävästi tietoa kolmiportaisesta tuesta, kaikista asioista, siitä että kuuluu kaikki oppilaat, siitä mistä haetaan apua

Alueellista koulutusta

- Omaan kuntaan koulutusta
- YHTEISIÄ KOULUTUKSIA JOISSA MUKANA SOSIAALI, Sivistyspuoli ja Terveystieteiden keskus
- Kun koulutetaan oman kunnan eri alojen väkeä yhdessä, on jo heti mahdollisuus miettiä kuka tekee mitään. Koulutus ei jää yleiselle tasolle ja joidenkin tietoon vaan mietitään jo saman tien mitä ja miten tehdään ja kuka ottaa vastuuta mistäkin asiasta

Asennekoulutusta

Koulutusta ”konsultatiivisesta” työotteesta, yhteisopettajuudesta, positiivisesta pedagogiikasta

- Yliopisto kehittämään ja toteuttamaan tätä koulutusta
- Oulun yliopistossa on nyt jo *Tuetaan yhdessä* –hanke, paljon kouluja mukana, www-sivut, kuinka laajalle tiedotetaan? Esim Kemnissa oltaisiin kiinnostuneita, tietoa sinne!

- ennaltaehkäisevä työote
- hyviä käytänteitä tehdä työtä konsultoivalla otteella ja yhteisopettajuuden periaatteilla, jakoon!
- reunaehdot, onko niitäkin
- konsultointi sanalla huono maine, mielletään sellaiseksi että joku vain konsultoi ja neuvoo näkemättä lasta, perhettä, ryhmää. Ei saada apua.
- konsultointi antamalla aikoja jonnekin kauas, pitää miettiä mitä konkreettista voimme tehdä nyt ja heti
- yhteisopettajuus parempi sana, siinä tehdään oikeasti tiimityötä, aineen/luokanopettajalla oma osaamisalueensa, erityisopettajalla oma, yhdessä ollaan enemmän
- koulun ja varhaiskasvatuksen puolella kehitettäviä malleja voisi soveltaa muuhunkin yhteistyöhön (eri ammattiryhmien kesken) Mikä voisi olla vastaava nimike
- konsultointi hyvällä tavalla voi tarkoittaa sitä, että mennään ja tehdään tuen asioita konkreettisesti, toiset näkevät mitä se on ja oivaltavat, kun lamppu

bench markkaus / hypätään toisen saappaisiin

- mietitään ensin mitä meillä on haasteita
- mennään toiseen kouluun, päiväkotiin, yksikköön vierailulle, katsotaan miten he ovat ratkaiseet samoja asioita, kysellään toisilta
- kuntaliiton kehittämä toimintamalli, Tupu Holma
- omasta työstä puhuminen on tärkeää! sille ei ole arkityössä aikaa, sitä kaivataan
- oman työn tarkasteleminen sillä ajatuksella, että miksi teemme niin kuin teemme
- paljon käytänteitä, joita voisimme kriittisesti tarkastella
- opiskelijat käyttöön! Katsovat asioita tuorein silmin ja kysyvät miksi tehdään noin

Mentorointi

- asiantuntijuuden vahvistaminen
- mentoroinnin mahdollisuus
- jokainen uusi opettaja voi Oulussa saada mentorointia
- Mentorikoulutus Jyväskylässä, sitä kautta voi viedä laajemmin Oulua etämälle kuntiin

Monialaisuus

- Palveluittain oman sisällön kehittäminen, monialainen yhteistyö ja sen kehittäminen ja erityisen asiantuntijuuden ja vaativan tason tuen kehittäminen
- Yhteiset koulutukset erityiskysymyksiin (esim. Asperger, ADHD)

KUKA KOULUTUSTA JÄRJESTÄISI?

- yhteistyössä sivistys-, sosiaali-, terveyspalveluiden kanssa
- yhteisiä koulutuksia mutta myös tarvitaan omia
- mentorointi, bench mark
- jo olemassaolevat pitäisi etsiä, koota yhteen verkostoon ja selvittää meneekö tietoa riittävästi oikeisiin paikkoihin

hannele.matinlassi keminmaa.fi

elina.hankonen oulainen.fi

Nivelvaiheet ja siirtymät + jatko-opinnot ja päättötodistus

Viestin lähetti: Kimmo Laine, Nuorten ystävät, Pohjolan koulu, Muhos

- Haasteena ovat useat muutokset, joita nuoren elämässä tapahtuu nivelvaiheen aikana. Nivelvaiheessa olisi hyvä, jos nuorella olisi joku tuttu aikuinen ”saattamassa” seuraaviin opintoihin (myös saattovaiheen seuranta)
- Eri hallinnonalojen välinen tiiviimpi yhteistyö tärkeää tarvittavan tuen järjestämisessä
- On tärkeää rakentaa etukäteen valmiuksia seuraavan asteen opintoihin (elämä ei pääty päättötodistukseen)
- Tuen tarpeen tunnistaminen ajoissa on tärkeää. Oikea-aikaiset toimet ja ennakoiva tuen tarpeen mitoittaminen esim. lastensuojelussa (katkaistaan alkava kierre riittävän vahvoilla toimilla). Sama ”tavallisessa” opetuksessa.
- Koulussa tehdään hyvää työtä, mutta koulu ei voi yksin tehdä kaikkea
- Tuen järjestäminen tarvitsee resurssia, mutta tulee pitkällä aikavälillä yhteiskunnalle huomattavasti edullisemmaksi
- Erilaisia opintopolkuja erilaisille oppijoille, esim. oppisopimus, työllistymisen sääntöviidakon tulppien ohittaminen
- Tiedonsiirto, tietojen siirtäminen nivelvaiheessa. SiirtoHOJKS tärkeä.
- Lapset ja nuoret tarvitsevat kasvamiseen ja kehittymiseen aikaa. Usein tämä on ristiriidassa iän kanssa
- Vetovoimala -hanke: Erityisen ja vaativan erityisen tuen hakeutumisvaiheen palvelujen kehittäminen 1.2.2018-31.12.2020 (Valteri, Luovi, Stadin ammattiopisto)
-

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Viestin lähetti: Sanna Huhta

- Jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen. Mahdollisuus jopa yhteiseen oppilashuoltoon (varhaiskasvatus mukaan luettuna)?
- Jatkumon takaamiseksi tarvitaan VAKA- lakiin ehdottomasti kirjaus kolmiportaisesta tuesta. Tällöin lapsen etu toteutuu myös nivelvaiheiden yhteydessä. Samalla tasaa alueellisia eroja, joita tällä hetkellä tuen porrastuksen suhteen on. Tuen kirjaamisen myötä, saadaan

varhaiskasvatuksen tekemä työpanos myös näkyväksi ja lapsi ei ”tipahda alemmas tuen portailla” siirtymävaiheessa.

- Tietojen siirtyminen nivelvaiheiden yli? Meillä on hyviä toimivia sähköisiä kirjausjärjestelmiä, jotka eivät kuitenkaan aina toimi yli nivelvaiheiden.
- Hyviä olemassa olevia toimintamalleja yhteisiin oppilashuollollisiin työryhmiin löytyi:

Hyvinvointineuvola, Keinu- malli (Tampere)

Reppu- tiimi (Keski- Pohjanmaa)

Latu- työryhmä (Mäntyharju?)

Tarvitaan kuitenkin yhteisiä, selkeitä malleja. Toimijoiden toiminnan selkiyttäminen, jotta resurssia osataan hyödyntää oikein ja oikea aikaisesti. Selkeä kokonaisuus perheille, tuki helposti ja nopeasti!

- Useissa kunnissa ollut vastaavia työryhmiä, mutta toimintaa osittain purettu koska salassapitoasiat koettu haastaviksi.
 - Työryhmien toimintaan haasteita asettaa alueelliset erot (pienet/ isot paikkakunnat, käytössä olevat resurssit jne.) Miten saadaan kehitettyä ja yhtenäistettyä toimintamallit? Voiko hyödyntää etäpalveluita, jos palvelua ei ole lähellä saatavana (pienet paikkakunnat), videoyhteydet? Näiden menetelmien käyttöönottoon vaadittaisiin myös koulutusta.
 - Perhetyö/ perhekeskustoiminnassa alueellisia eroja. Esimerkiksi pienillä paikkakunnilla voidaan tiettyjä resursseja hyödyntää laajemmin (esim. perhetyö mukana varhaiskasvatuksessa), kun isoilla alueilla ei tähän ole resurssia.
 - Koulutustarvetta on! Tarvitaan lisää etäkoulutusta jo kentällä työskenteleville (aina ei mahdollisuutta osallistua ulkopaikkakunnille, pitkät välimatkat). OPH:n maksuttomat koulutukset hyviä, samoin AVI:n koulutukset. Haasteena tiedonkulku, tieto koulutuksesta ei tavoita kaikkia. Vastuu, että itse katsoo sivustoilta aika ajoin. Koulutustarvetta on myös uusien pätevien työntekijöiden osalta (arvostus ja palkkaus isoja kysymyksiä alalle hakeutumisessa).
 - Ajatusmallien muutosta, arvostusta varhaiskasvatukselle. Varhaiskasvatus tulee näkyä ehdottomasti erilaisten kehittämistyöryhmien jäsenenä ja nähdä osana oppimisen polkua jo ennen esiopetusta ja perusopetusta.
-

Poissaolot, koulua käymättömyys, koulupudokkuus, motivaatiopulmat

Kirjurina ja muistiinpanot lähettänyt Marjut Väihkönen, Ouka

Haasteita:

- alakoulusta aineenopettajajärjestelmään siirtyminen
- koulun, terveydenhuollon ja sosiaalipuolen yhteistyö ei toimi
- peli- ja kännykkäriippuvuutta
- vuorokausirytmiksi sekaisin
- psyykinen oireilu, jota voi olla monenlaista
- haluttomuus, motivaation puute
- masennus
- massiiviset ongelmat kotitilanteessa
- koulukäytikyvyn arviointi, selkeä toimintamalli puuttuu
- vanhemmuuden haasteet, koti menee mukaan poissaolojen selittelemiseen
- huoltajat eivät ymmärrä kouluikäntymättömyyden vakavuutta polkuna syrjäytymiseen
- koulu ei ota oppilasta kouluun esim. väkivaltaisuuden takia
- opettajien keskittyminen opettamiseen, ei oppilaan kohtaamiseen ja kasvun tukemiseen
- muodostamme itse rakenteita, jotka tuottavat pudokkaita kuten suuret ryhmäkoot

Ratkaisuja:

- yhteistyön kehittäminen avainasemassa
- kokeilussa toimintamalleja kuten koulupoissaolot - varhainen puuttuminen, jossa poissaoloraja 50 h puuttumisen alittamiseen
- kouluun hakijoita kunnissa eli tullaan herättämään ja hakemaan
- yhteinen ohjeistus siitä, milloin otetaan yhteyttä lastensuojeluun
- luokalle jääminen harvinaista, vuosiluokkiin sitomatonta käytetään
- näyttömahdollisuuksien järjestäminen
- arvioinnin kriteerit yhtenäiseksi: minimisuoritus, jolla pääsee peruskoulusta läpi
- räätälöinti oppilaan tilanteen mukaan

- koulunkäytökyvyn arviointi kuntoon – lyhytkin koulupäivä voi olla oppilaalle merkittävä asia ja kokemus joukkoon kuulumisesta → tehdään tietyt tehtävät, ei tunteja
- keskittyminen siihen, mitä oppilas osaa eikä siihen mitä hän on opiskellut
- tuettua verkko-opetusta erityistilanteissa kuten etupa
- tsemppipuhe ja keskittyminen positiiviseen
- opettajankoulutus ja opetusvelvollisuudet uusiksi
- yleisopetuksen ryhmäkoot pienemmäksi, niin opettajakin jaksaa paremmin huomioida
- riskilojen arviointi eli joku toimintamalli perhetilanteeseen puuttumiseen ja ohjaamiseen
- lastensuojelu koulun toimijaksi
- nepsyä, positiivista pedagogiikkaa tai masennuksen lyhythoito-ohjelmia kokeiluun, psykiatrinen osastohoito kuormittunutta ja kuormittavaa
- vanhemmat voisivat aloittaa omalla esimerkillä eli näyttää mallia miten riippuvuudet kuriin ja arki kohdalle, raflavampi vaihtoehto pelisovellus siihenkin